

SAURASHTRA UNIVERSITY, RAJKOT
FECULTY OF ARTS
SYLLABUS FOR THE SUBJECT OF SANSKRIT

ANNEXURE-B

વિષય : સંસ્કૃત (Sem-2)

ARTS FECULTY

ક્રમ	ડિપ્લોમા/ સ્નાતક/ અનુસ્નાતક	સેમે.	ફાઉન્ડેશન/ કોર/ ઈલેક્ટીવ ૧, ૨	કોર્ષ/ પેપરનું નામ	કોર્ષ/ પેપર નંબર	ક્રેડીટ	ઈન્ટરનલ માર્ક્સ	એક્સ્ટર્નલ માર્ક્સ	પ્રેક્ટીકલ/ વાઈવા માર્ક્સ	ટોટલ માર્ક્સ	કોર્સ/પેપરનો યુનિક કોડ
14	સ્નાતક	02	Foundation	મહાકવિ ભર્તૃહરિકૃત: નીતિશતક	Compulsory	03	30	70	--	100	1901100501020200
15	સ્નાતક	02	Core-1	રામાયણ – બાલકાંડ (નિયતાંશ)	03	03	30	70	--	100	1901100101020301
16	સ્નાતક	02	Elective-1	રામાયણ – બાલકાંડ (નિયતાંશ)	03	03	30	70	--	100	1901100201020301
17	સ્નાતક	02	Elective-2	રામાયણ – બાલકાંડ (નિયતાંશ)	03	03	30	70	--	100	1901100301020301
					OR						
18	સ્નાતક	02	Core-1	મહાભારત – રામોપાખ્યાન	03	03	30	70	--	100	1901100101020302
19	સ્નાતક	02	Elective-1	મહાભારત – રામોપાખ્યાન	03	03	30	70	--	100	1901100201020302
20	સ્નાતક	02	Elective-2	મહાભારત – રામોપાખ્યાન	03	03	30	70	--	100	1901100301020302
21	સ્નાતક	02	Core-1	હિતોપદેશ – મિત્રલાભ	04	03	30	70	--	100	1901100101020401
22	સ્નાતક	02	Elective-1	હિતોપદેશ – મિત્રલાભ	04	03	30	70	--	100	1901100201020401
23	સ્નાતક	02	Elective-2	હિતોપદેશ – મિત્રલાભ	04	03	30	70	--	100	1901100301020401
					OR						
24	સ્નાતક	02	Core-1	પંચતંત્ર – મિત્રભેદ (નિયત કથાઓ)	04	03	30	70	--	100	1901100101020402
25	સ્નાતક	02	Elective-1	પંચતંત્ર – મિત્રભેદ (નિયત કથાઓ)	04	03	30	70	--	100	1901100201020402
26	સ્નાતક	02	Elective-2	પંચતંત્ર – મિત્રભેદ (નિયત કથાઓ)	04	03	30	70	--	100	1901100301020402

નોંધ : સેમેસ્ટર – ૨(બે)માં પેપર-૩ અને પેપર-૪માં વૈકલ્પિક પેપર્સ આપેલ છે.

SAURASHTRA UNIVERSITY, RAJKOT
FECULTY OF ARTS
SYLLABUS FOR THE SUBJECT OF SANSKRIT

ANNEXURE-C

Subject :		SANSKRIT (Semester – 2)						
Course (paper) Name & No. :		Compulsory	Name :	મહાકવિ ભર્તૃહરિકૃત નીતિશતકમ્				
Paper Unique Code :		1901100501020200						
Exam. Time Duration :		2:30 Hours						
Name of Programme	Sem.	Course Goupes (Foundation or Core or Elective-1 or Elective-2)	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical/ Viva Marks	Total Marks
UG/BA	02	Foundtion/ Compulsory	મહાકવિ ભર્તૃહરિકૃત નીતિશતકમ્	03	30	70	--	100

❖ **Course Objectives :**

- મહાકવિ ભર્તૃહરિના જીવન અને કૃતિઓથી પરિચિત થાય
- નીતિવિષયક જ્ઞાન મેળવે
- સારાં-નરસાંનો ભેદ કેળવે

❖ **Course Contents :**

Unit – 1	મહાકવિ ભર્તૃહરિ અને તેની કૃતિ 'નીતિશતક' લક્ષી અભ્યાસ
Unit -2	'નીતિશતક' શ્લોક ૦૧ થી ૫૦
Unit -3	'નીતિશતક' શ્લોક ૫૧ થી ૧૦૧

❖ **Reference Books :**

1. ભર્તૃહરિકૃત નીતિશતક, સી. જમનાદાસની કંપની, છટ્ટી આવૃત્તિ, ૨૦૦૬-૦૭. અમદાવાદ.
2. ભર્તૃહરિકૃત નીતિશતક, ડૉ. નિરંજન પાઠક, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, પ્રથમ આવૃત્તિ, ૨૦૦૭, અમદાવાદ.
3. ભર્તૃહરિવિરચિત નીતિશતક, અનુ. તથા સંપા. મનસુખલાલ સાવલિયા, પ્રવીણ પ્રકાશન, રાજકોટ. તૃતીય આવૃત્તિ, ૨૦૦૧.
4. ભર્તૃહરિ શતકત્રયમ્, પુ. ગોપીનાથ, નાગ પ્રકાશક, દિલ્લી, સંવર્ધિત આવૃત્તિ, ૧૯૮૯
5. સંસ્કૃત કવિતા કી લોકધર્મી પરમ્પરા, ડૉ. રાધા વલ્લભ ત્રિપાઠી, રામકૃષ્ણ પ્રકાશન, વિદિશા, ૧૯૯૯.

❖ **Formation of Question-Paper :**

Question No.	Type of Questions	Marks
01(A)	શ્લોકોનું ભાષાંતર (ચારમાંથી બે) વિવરણ અપેક્ષિત નથી.	08
01(B)	સંદર્ભ-પંક્તિઓ (ચારમાંથી બે)	06
02	કવિ અને તેની શૈલીલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
03	કૃતિલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
04	કૃતિલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
05	ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14

ANNEXURE-C

SAURASHTRA UNIVERSITY, RAJKOT
FECULTY OF ARTS
SYLLABUS FOR THE SUBJECT OF SANSKRIT

Subject :	SANSKRIT (Semester – 2)							
Course (paper) Name & No. :	Paper – 3	Name :	रामायण – भावकांड (नियतांश), पेपर – 3					
Paper Unique Code :	Core : 1901100101020301							
	Eective – 1 : 1901100201020301							
	Elective – 2 : 1901100301020301							
Exam. Time Duration :	2:30 Hours							
Name of Programme	Sem.	Course Goupes (Foundation or Core or Elective-1 or Elective-2)	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical/ Viva Marks	Total Marks
UG/BA	02	Core Elective – 1 Elective - 2	रामायण – भावकांड (नियतांश)	03	30	70	--	100

❖ **Course Objectives :**

- रामायणना कथानकथी परिचित थाय
- भारतना भव्य सांस्कृतिक वारसाने ज्ञाने
- रामायणमां प्रस्तुत मानवमूल्योथी अवगत थाय

❖ **Course Contents :**

Unit - 1	वाल्मीकि तथा वाल्मीकीय रामायणवक्षी अभ्यास, रामकथानो उद्भव अने विकास, रामायणनुं साहित्यिक स्वरूप, रामायणकावलीन समाज, रामायणनी ऐतिहासिकता, वाल्मीकिनी काव्यशैली, रामायणनुं काव्यात्मक मूल्यांकन
Unit -2	रामायण-भावकांड, नियत सर्ग १, प, ७, १प. २०, २१
Unit -3	रामायण-भावकांड, नियत सर्ग १, प, ७, १प. २०, २१मांथी शब्दनोंध, टूंकनोंध तथा प्रश्नो

❖ **Reference Books :**

1. रामायण-भावकांड (नियतांश) डॉ. नीनाबेन वी. पंड्या, पार्श्व पब्लिकेशन, अमदावाद.
2. रामकथा-उत्पत्ति और विकास, फादर कामिल बुल्के, हिन्दी परिषद् प्रकाशन, प्रयाग विश्वविद्यालय, १९७२.
3. रामायण मीमांसा, स्वामी करपात्रीजी, धर्म संघ शिक्षा मण्डल, वाराणसी, प्र. सं. २०३४.
4. आदिकवि वाल्मीकि, डॉ. राधावल्लभ त्रिपाठी, संस्कृत परिषद्, सागर.
5. वाल्मीकि रामायण, भाग-१, गुजराती अनुवाद, प्रका. सस्तुं साहित्य वर्धक कार्यालय, अमदावाद.

❖ **Formation of Question-Paper :**

Question No.	Type of Questions	Marks
01(A)	श्लोकोनुं भाषांतर (चारमांथी बे) विवरण अपेक्षित नथी.	08
01(B)	संदर्भ-पंक्तिओ (चारमांथी बे)	06
02	कवि अने तेनी शैलीवक्षी जनरल प्रश्न अथवा जनरल प्रश्न	14
03	कृतिवक्षी जनरल प्रश्न अथवा जनरल प्रश्न	14
04	कृतिवक्षी जनरल प्रश्न अथवा जनरल प्रश्न	14
05	टूंकनोंध (चारमांथी बे)	14

SAURASHTRA UNIVERSITY, RAJKOT
FECULTY OF ARTS
SYLLABUS FOR THE SUBJECT OF SANSKRIT

Subject :	SANSKRIT (Semester – 2)							
Course (paper) Name & No. :	Paper – 3 Optional	Name :	મહાભારત – રામોપાખ્યાન, પેપર – ૩ (વૈકલ્પિક)					
Paper Unique Code :	Core : 1901100101020302							
	Eective – 1 : 1901100201010302							
	Elective – 2 : 1901100301010302							
Exam. Time Duration :	2:30 Hours							
Name of Programme	Sem.	Course Goupes (Foundation or Core or Elective-1 or Elective-2)	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical/ Viva Marks	Total Marks
UG/BA	02	Core Elective – 1 Elective - 2	મહાભારત – રામોપાખ્યાન	03	30	70	--	100

❖ **Course Objectives :**

- મહાભારતના કથાનકથી પરિચિત થાય
- ભારતના ભવ્ય સાંસ્કૃતિક વારસાને જાણે
- રામાયણ-મહાભારતના રામસંબંધી કથાનકથી અવગત થાય

❖ **Course Contents :**

Unit - 1	વ્યાસ, મહાભારતનું સ્વરૂપ, મહાભારતનો રચનાકાળ, મહાભારતનાં આખ્યાનો, મહાભારતકાલીન સમાજજીવન
Unit -2	મહાભારત- રામોપાખ્યાન, અનુવાદ, ટૂંકનોંધ, સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો
Unit -3	મહાભારત- રામોપાખ્યાન, અનુવાદ, ટૂંકનોંધ, સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

❖ **Reference Books :**

1. મહાભારત-રામોપાખ્યાન, ડૉ. નીનાબેન વી. પંડ્યા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
2. મહાભારત-વનપર્વ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ.
3. મહાકવિ વ્યાસ, ડૉ. શાંતિકુમાર પંડ્યા, ડિવાઈન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
4. મહાભારતનાં આખ્યાનો, અમદાવાદ.
5. મહાભારત, વ્યાસ, સંપા. શ્રીપાદ દામોદર સાતવલેકર, પારડી ૧૯૭૮.

❖ **Formation of Question-Paper :**

Question No.	Type of Questions	Marks
01(A)	શ્લોકોનું ભાષાંતર (ચારમાંથી બે) વિવરણ અપેક્ષિત નથી.	08
01(B)	સંદર્ભ-પંક્તિઓ (ચારમાંથી બે)	06
02	કવિ અને તેની શૈલીલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
03	કૃતિલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
04	કૃતિલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
05	ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14

SAURASHTRA UNIVERSITY, RAJKOT
FECULTY OF ARTS
SYLLABUS FOR THE SUBJECT OF SANSKRIT

ANNEXURE-C

Subject :	SANSKRIT (Semester – 2)							
Course (paper) Name & No. :	Paper – 4	Name :	હિતોપદેશ – મિત્રલાભ, પેપર – ૪					
Paper Unique Code :	Core : 1901100101020401							
	Eective – 1 : 1901100201010401							
	Elective – 2 : 1901100301010401							
Exam. Time Duration :	2:30 Hours							
Name of Programme	Sem.	Course Goupes (Foundation or Core or Elective-1 or Elective-2)	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical/ Viva Marks	Total Marks
UG/BA	02	Core Elective – 1 Elective - 2	હિતોપદેશ – મિત્રલાભ	03	30	70	--	100

❖ **Course Objectives :**

- સંસ્કૃત સાહિત્યના પ્રાણીકથાસાહિત્યથી પરિચિત થાય
- પ્રાણીકથાઓના માધ્યમથી જીવનોપયોગી જ્ઞાન મેળવે.
- સંસ્કૃત પ્રાણીકથાઓના સ્વરૂપનો પરિચય મેળવે.

❖ **Course Contents :**

Unit - 1	ભારતીય કથાસાહિત્ય, પ્રાણીકથાઓનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, પ્રાણીકથાઓનું સ્વરૂપ, ગ્રંથકારનો પરિચય
Unit -2	હિતોપદેશ – મિત્રલાભ, અનુવાદ, ટૂંકનોંધ, સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો
Unit -3	હિતોપદેશ – મિત્રલાભ, અનુવાદ, ટૂંકનોંધ, સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

❖ **Reference Books :**

1. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ, પ્રોફે. જિતેન્દ્ર દેસાઈ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
2. હિતોપદેશ – મિત્રલાભ, સંપા. સુરેશ જ. દવે, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ.
3. હિતોપદેશ મિત્રલાભ, ડૉ. શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
4. હિતોપદેશ (સંપૂર્ણ), ડૉ. વિજય પંડ્યા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
5. સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, વાચસ્પતિ ગૌરોલા, ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન, વારાણસી, ૧૯૬૦.

❖ **Formation of Question-Paper :**

Question No.	Type of Questions	Marks
01(A)	ગદ્યખંડનું ભાષાંતર (ચારમાંથી બે)	08
01(B)	સંદર્ભપંક્તિઓ (ચારમાંથી બે)	06
02	જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
03	કૃતિલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
04	કૃતિલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
05	ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14

SAURASHTRA UNIVERSITY, RAJKOT
FECULTY OF ARTS
SYLLABUS FOR THE SUBJECT OF SANSKRIT

ANNEXURE-C

Subject :	SANSKRIT (Semester – 2)							
Course (paper) Name & No. :	Paper – 4	Name :	પંચતંત્ર – મિત્રભેદ, (નિયત કથાઓ) પેપર – ૪ (વેકટિપક)					
Paper Unique Code :	Core : 1901100101020402							
	Eective – 1 : 1901100201020402							
	Elective – 2 : 1901100301020402							
Exam. Time Duration :	2:30 Hours							
Name of Programme	Sem.	Course Goupes (Foundation or Core or Elective-1 or Elective-2)	Course/ Paper Title	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical/ Viva Marks	Total Marks
UG/BA	02	Core Elective – 1 Elective - 2	પંચતંત્ર – મિત્રભેદ (નિયત કથાઓ)	03	30	70	--	100

❖ **Course Objectives :**

- સંસ્કૃત સાહિત્યના પ્રાણીકથાસાહિત્યથી પરિચિત થાય
- પ્રાણીકથાઓના માધ્યમથી જીવનોપયોગી જ્ઞાન મેળવે.
- સંસ્કૃત પ્રાણીકથાઓના સ્વરૂપનો પરિચય મેળવે.

❖ **Course Contents :**

Unit - 1	ભારતીય કથાસાહિત્ય, પ્રાણીકથાઓનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, પંચતંત્રનો રચનાકાળ, ગ્રંથ-ગ્રંથકારનો પરિચય
Unit -2	પંચતંત્ર-મિત્રભેદની નિયત કથાઓ : કીલોત્પાટી-વાનરકથા, શૃગાલદુન્દુભિકથા, દન્તિલગોરમ્ભયો: કથા, કાકી-કૃષ્ણસર્પકથા, વકકર્કટકથા - અનુવાદ, ટૂંકનોંધ, સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો
Unit -3	પંચતંત્ર-મિત્રભેદની નિયત કથાઓ : સિંહશકકથા, મન્દવિસર્પિણીમત્કુળકથા, ચણ્ડરવશૃગાલકથા, ઉષ્ટ્રકાકાદિકથા - અનુવાદ, ટૂંકનોંધ, સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

❖ **Reference Books :**

1. પञ्चतन्त्रे मित्रभेदम्, (निर्धारित वार्ताઓ) ડૉ. શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
2. પञ्चतन्त्रे मित्रभेदम्, (निर्धारित कथाઓ) ડૉ. સ્વીન્દ્રકુમાર ખાંડવાળા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
3. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ, પ્રોફે. જિતેન્દ્ર દેસાઈ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
4. સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, ડૉ. બલદેવ ઉપાધ્યાય, શારદા મંદિર પ્રકાશન, વારાણસી, ૧૯૬૦.
5. સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, વાચસ્પતિ ગૌરોલા, ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન, વારાણસી, ૧૯૬૦.

❖ **Formation of Question-Paper :**

Question No.	Type of Questions	Marks
01(A)	ગદ્યખંડનું ભાષાંતર (ચારમાંથી બે)	08
01(B)	સંદર્ભપંક્તિઓ (ચારમાંથી બે)	06
02	જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
03	કૃતિલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
04	કૃતિલક્ષી જનરલ પ્રશ્ન અથવા જનરલ પ્રશ્ન	14
05	ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14

SAURASHTRA UNIVERSITY, RAJKOT
FECULTY OF ARTS
SYLLABUS FOR THE SUBJECT OF SANSKRIT